

Uppsala SjösportFöreningars
Samarbetskommitté

Varv för fritidsbåtar i Uppsala

Informationstidning från Uppsala SjösportFöreningars Samarbetskommitté

Febr 2014

**Information om varvsfrågor med anledning av
Uppsala Kommuns förslag till program för södra
Åstråket.**

**Den aktuella varvsfrågan berör i huvudsak
ESK, FSS, UMS och USS som nu har
varvsområden i Kungsängen och Flottsund.**

Vad är USFS?

Uppsala SjösportFöreningars Samarbetskommitté (USFS) grundad 1965, arbetar för båtclubbarnas gemensamma och övergripande sjösport-/sjöfartsfrågor.

Föreningen består av 11 föreningar där de flesta finns inom Skarholmsområdet.

USFS har kontinuerliga möten under året med samtliga klubbar.

Föreningens namn		Grundad år	Antal medlemmar	Antal båtar/fartyg	Antal båtar på varv
Ekolns Segelklubb	ESK	1913	1 260	300	292
Uppsala Segel Sällskap	USS	1907	1383	575	273
Uppsala Motorbåtsällskap	UMS	1916	975	625	181
Uppsala Kanotförening	UKF	1916	253	100	
Kanotsällskapet Ägir	KSÄ	1929	295	181	
Örsundsbro Båtklubb	ÖBK	1978	145	114	
Fyris Segelsällskap	FSS	1983	65	52	52
Skarholmens Båtklubb	SBK		60	60	
Båtföreningen GÖSEN	BF Gösen	1989	38	38	
Uppsala Racerbåtklubb	URK		24	7	
SXK Uppsalakretsen	SXK-U	1938	573	310	

Vår hemsida www.usfs.se

USFS har en egen hemsida där information om USFS:s verksamhet finns.

Fortlöpande information och handlingar kommer att tillföras.

I vår verksamhetsberättelse finns information om de olika verksamheter som USFS har utfört under åren.

Kontakt

Uppsala SjösportFöreningars
Samarbetskommitté

Lars H Ericsson
Bruksvägen 20 A
752 41 Uppsala
018 - 55 64 47
lars@usfs.se

USFS
Uppsala SjösportFöreningars
Samarbetskommitté

- Startside
- Om USFS
- Klubbar
- Eskader 2012
- Eskader 2010
- Arkiv
- Kontakta oss

**Välkommen till
Uppsala Sjösportföreningars
Samarbetskommitté**

Uppsala SjösportFöreningars Samarbetskommitté (USFS) grundad 1965, arbetar för båtclubbarnas gemensamma och övergripande sjösport-/sjöfartsfrågor.

Eskader 2 juni

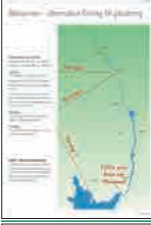
**Eskader
Lördag 2 juni**

Uppsala Östhamnen
12:45 - 13:30

**Affisch Eskader och Eskaderprogram
(PDF-dokument - klicka på respektive bild)**

Innehåll

Sid

		Ekolns Segelklubb (ESK) Upsala Segel Sällskap (USS)	Upsala Motorbåtsällskap (UMS) Fyris Segelsällskap (FSS)	4 - 5
		Förutsättningar för 525 m åkant	Förutsättningar för 95 m åkant	6 - 7
		Båtvarven - alternativa förslag till placering	Nuvarande båtvarv i Kungsängen	8 - 9
		Förslag 1: Vinter: Plats för varv	Förslag 1: Sommar: Aktiviteter	10 - 11
		Förslag 2: Varvsplats med hamn	Förslag 2: Båtupptagning / sjösättning	12 - 13
		Förslag 2: Kravspecifikation för en varvsanläggning	Förslag 2: Kravspecifikation för en varvsanläggning (forts)	14 - 15
		Förslag 3: Flytt till någon yta i närheten av Skarholmen Båtklubbar i städer	USS:s varv kvar vid Flottsund	16 - 17
		Idéella föreningar och ungdomsverksamhet Spolplattor	Av kommunen föreslagen varvsplats	18 - 19

Ekolns Segelklubb (ESK)

Föreningen

Grundad år	1913
Antal medlemmar	1.260
Antal båtar/fartyg	300

Varv, Kungsängen

Antal båtar på varv

Motorbåtar	< 5 ton	10 st
Motorbåtar	> 5 ton	1 st
Segelbåtar	< 5 ton	257 st
Segelbåtar	> 5 ton	24 st
Totalt		292 st

Antal båtar sommartid

Kvarvarande	29 st
-------------	-------

Antal segelbåtsmaster på varv

Master	< 12 m	10 st
Master	> 12 m	5 st
Totalt		15 st

Hamn vid
Skarholmen

Varv vid
Kungsängen

Upsala Segel Sällskap (USS)

Upsala Segel Sällskap

Grundad år	1907
Antal medlemmar	1.383
Antal båtar/fartyg	575

Varv, Flottsund

Antal båtar på varv

Motorbåtar	< 5 ton	30 st
Motorbåtar	> 5 ton	10 st
Segelbåtar	< 5 ton	171 st
Segelbåtar	> 5 ton	61 st
Övrigt Husbåt	1 st	
Totalt		273 st

Antal båtar sommartid

Kvarvarande	5 st
-------------	------

Antal segelbåtsmaster på varv

Master	< 12 m	72 st
Master	> 12 m	160 st
Totalt		232 st

Hamn vid
Skarholmen

Varv vid
Flottsund

Uppsala Motorbåtsällskap (UMS)

Föreningen

Grundad år	1916
Antal medlemmar	975
Antal båtar/fartyg	625

Varv, Kungsängen

Antal båtar på varv

Motorbåtar	< 5 ton	120 st
Motorbåtar	> 5 ton	30 st
Segelbåtar	< 5 ton	30 st
Segelbåtar	> 5 ton	1 st

Totalt 181 st

Antal båtar sommartid

Kvarvarande	7 st
-------------	------

Antal segelbåtsmaster på varv

Master	< 12 m	15 st
Master	> 12 m	15 st

Totalt 30 st

Hamn vid
Skarholmen

Varv vid
Kungsängen

Fyris Segelsällskap (FSS)

Föreningen

Grundad år	1983
Antal medlemmar	65
Antal båtar/fartyg	50

Föreningen har
ingen egen hamn

Varv, Kungsängen

Antal båtar på varv

Motorbåtar	< 5 ton	15 st
Motorbåtar	> 5 ton	4 st
Segelbåtar	< 5 ton	25 st
Segelbåtar	> 5 ton	8 st

Totalt 52 st

Antal båtar sommartid

Kvarvarande	10 st
-------------	-------

Antal segelbåtsmaster på varv

Master	< 12 m	10 st
Master	> 12 m	5 st

Totalt 15 st

Varv vid
Kungsängen

Förutsättningar för 525 m åkant

Varv

Varvsområden är placerade efter strandkanten för att sjösättning och upptagning ska bli så enkel som möjligt.

Mobilkran

De flesta varven använder inhyrd mobilkran för att lyfta i och upp båtarna från Fyrisån till varvet.

För att flytta en 3-tons båt krävs en mobilkran med lyftkapacitet på 110 ton. För större båtar krävs oftast en mobilkran med lyftkapacitet över 200 ton.

Begränsat område

Arbetsområdet för en mobilkran är begränsat till maximalt ca 50 m runt mobilkranen.

Fast kran

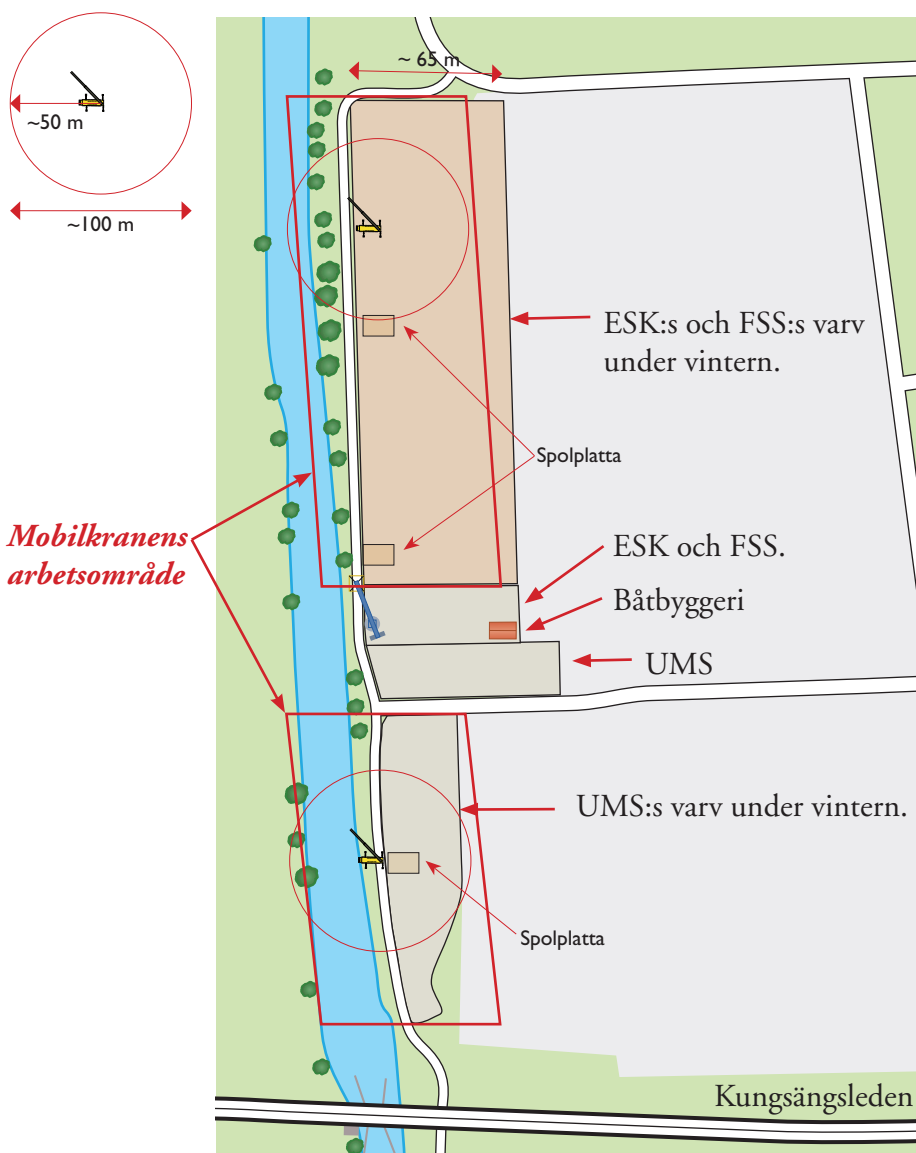
ESK har en fast kran med vilken de kan lyfta upp båtarna och placera på en vagn.

Vagnen transporteras in till angiven plats med en liten traktor.

Detta innebär vid upptagning/sjösättning att det inte blir några köer eller krockar med varandra.

Upptagningstider

Med en mobilkran kan 3 - 6 båtar per timme tas upp eller sjösättas.

Arbetsmoment

Följande arbetsmoment görs vid båtupptagning. Omvänt görs vid sjösättning:

- 1) Båten lyfts av kran eller mobilkran och sätts på vagn.
- 2) Underdelen på båten spolas av på en spolplatta.
- 3) Traktor kör ut vagnen och båten till angiven plats och parkerar.
- 4) Traktor hämtar nästa vagn.

Tidsåtgång ca 15 - 30 minuter per båt. 2 - 4 båtar kan tas upp per timme.

Strandlinje och köer

Varvshamnen är 525 m

Det tre klubbarna ESK, FSS och UMS har en längd på ca 525 m.

Köer mellan klubbarna

Eftersom åkanten är så lång för att lyfta i och upp båtarna så blir det inga köer.

Den maximala tiden för upptagning för dessa klubbar blir 9 - 18 dagar (15 - 30 min/båt).

Förutsättningar för 95 m åkant

Varv med bredd över 50 meter

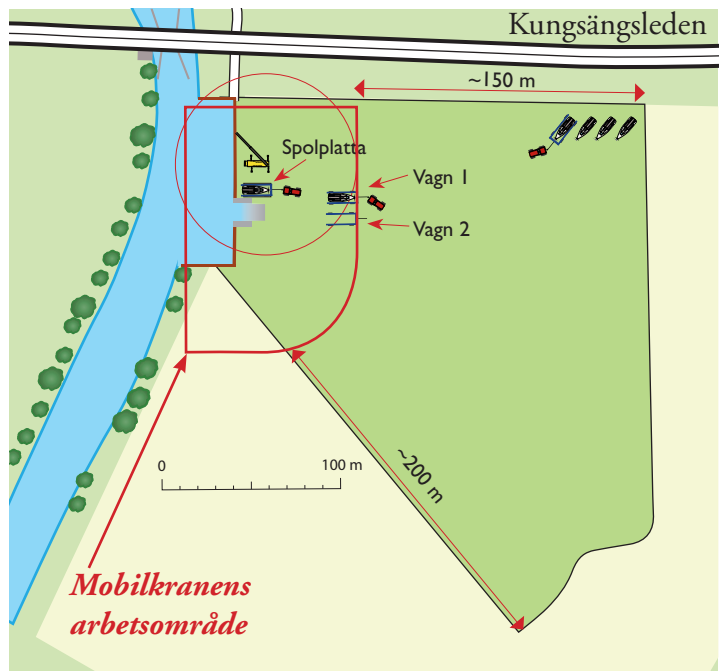
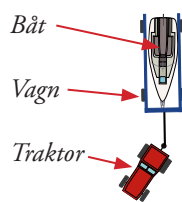
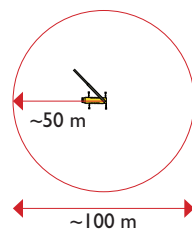
När ett varvsområde sträcker sig mer än 50 m från strandkanten behövs ytterligare lösningar för att transportera båtarna till vinteruppställningsplatsen.

Stor traktor och vagn

Lösningen är att placera båten på en vagn och dra in båten till platsen med en stor traktor.

Många vagnar behövs för att reducera upptagnings- och sjösättningstider.

Eventuellt måste ytterligare traktorer införskaffas.

Arbetsmoment

Följande arbetsmoment görs vid båtupptagning. Omvänt görs vid sjösättning:

- 1) Båten lyfts av kran eller mobilkran och sätts på vagn 1.
- 2) Underdelen på båten spolas av på en spolplatta.
- 3) Traktor hakar fast vagn 1 och kör ut till angiven plats.
- 4) Under tiden tas en ny båt upp och placeras i vagn 2.
- 5) Båten i vagn 1 placeras på speciella stöttor. Normal används 4 - 6 stöttor.
- 6) Traktor med tom vagn 1 kör tillbaks och hämtar vagn 2.

Tidsåtgång ca 20 - 45 minuter per båt. 1 - 3 båtar kan tas upp per timme.

Eftersom tiden för utkörning kräver mer tid innebär det också väntetider för mobilkranen.

Strandlinje och köer

Varvshamnen är bara 95 m

Eftersom nya varvets hamn bara är 95 meter lång.

Köer mellan klubbarna

De tre klubbarna måste använda samma plats för upptagning/sjösättning för de totalt ca 525 båtarna.

Detta innebär att det kan bli långa köer vid upptagning/sjösättning.

Klubbarna måste tillsammans bestämma vilka upptagnings-/sjösättningstider som måste gälla för respektive klubb.

Istället för att varje enskild klubb tar upp parallellt 50, 185 och 290 båtar blir kön nu 525 båtar.

För dessa tar det 20 - 45 dagar (20 - 45 min/båt).

Båtvarven - alternativa förslag till placering

ESK, UMS och FSS

För ovanstående varv som nu är beläget i stan föreslås tre alternativ:

Förslag 1

Nuvarande varvsplats används.

Platsen för ESK, FSS och delar av UMS städas bort och en grusplan skapas.

Vintertid används ytan för varvplats, sommartid för olika aktiviteter och parkering/uppställning för turistande husbilar.

Förslag 2

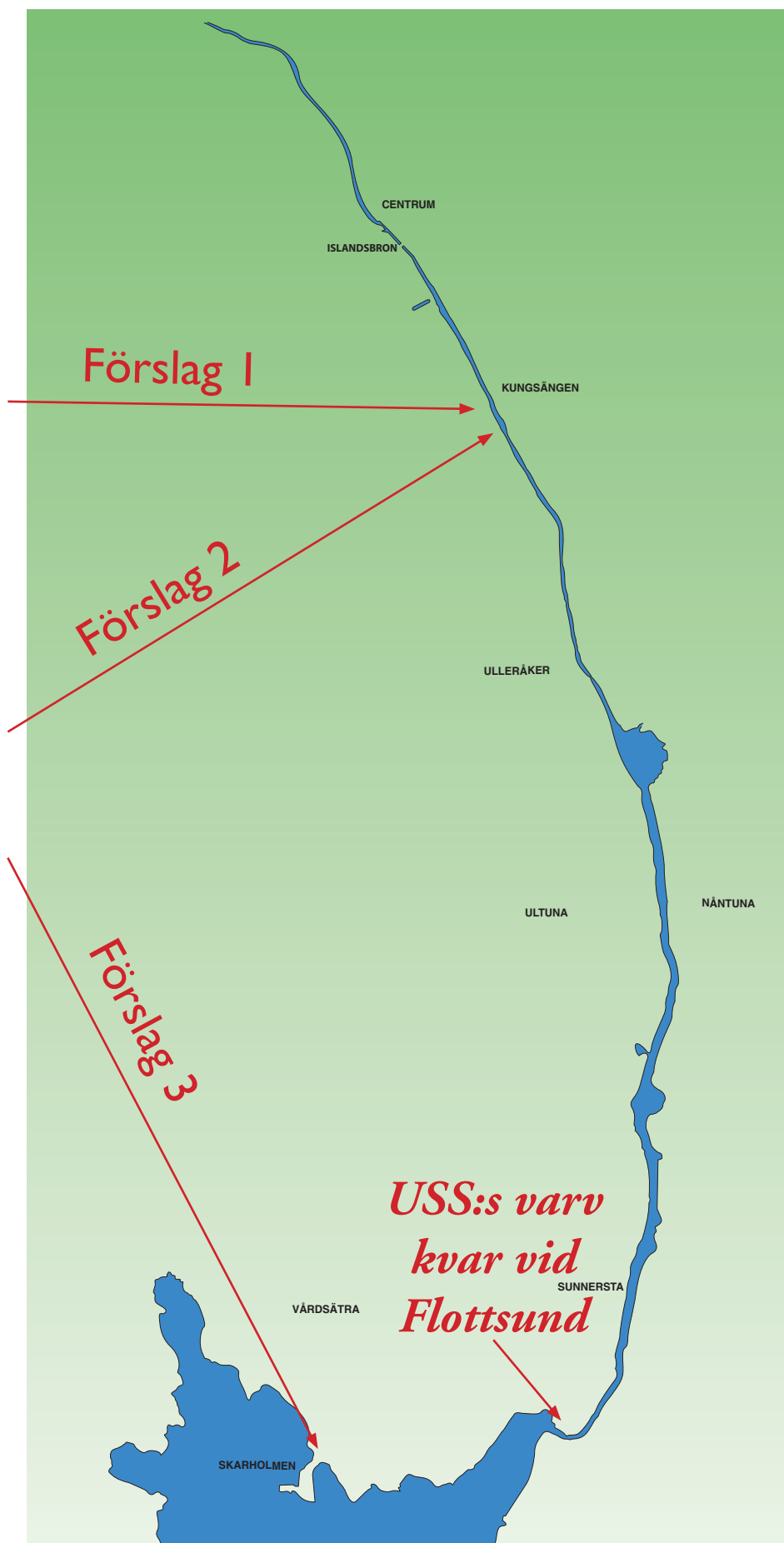
Varven flyttas till det nya varvet söder om Kungsängsbron.

Förslag 3

Varven flyttas till någon yta i närheten av Skarholmen.

USS - Flottsundsvarvet

USS behåller och utvecklar Flottsundsvarvet med kulturinslag och sjösättningsramp för trailerburna båtar samt annan verksamhet under sommarperioden.

Nuvarande båtvarv i Kungsängen

Bedömning av ytbehov

ESK

18.000 m²

UMS

9.500 m²

FSS

4.500 m²

ESK

FSS

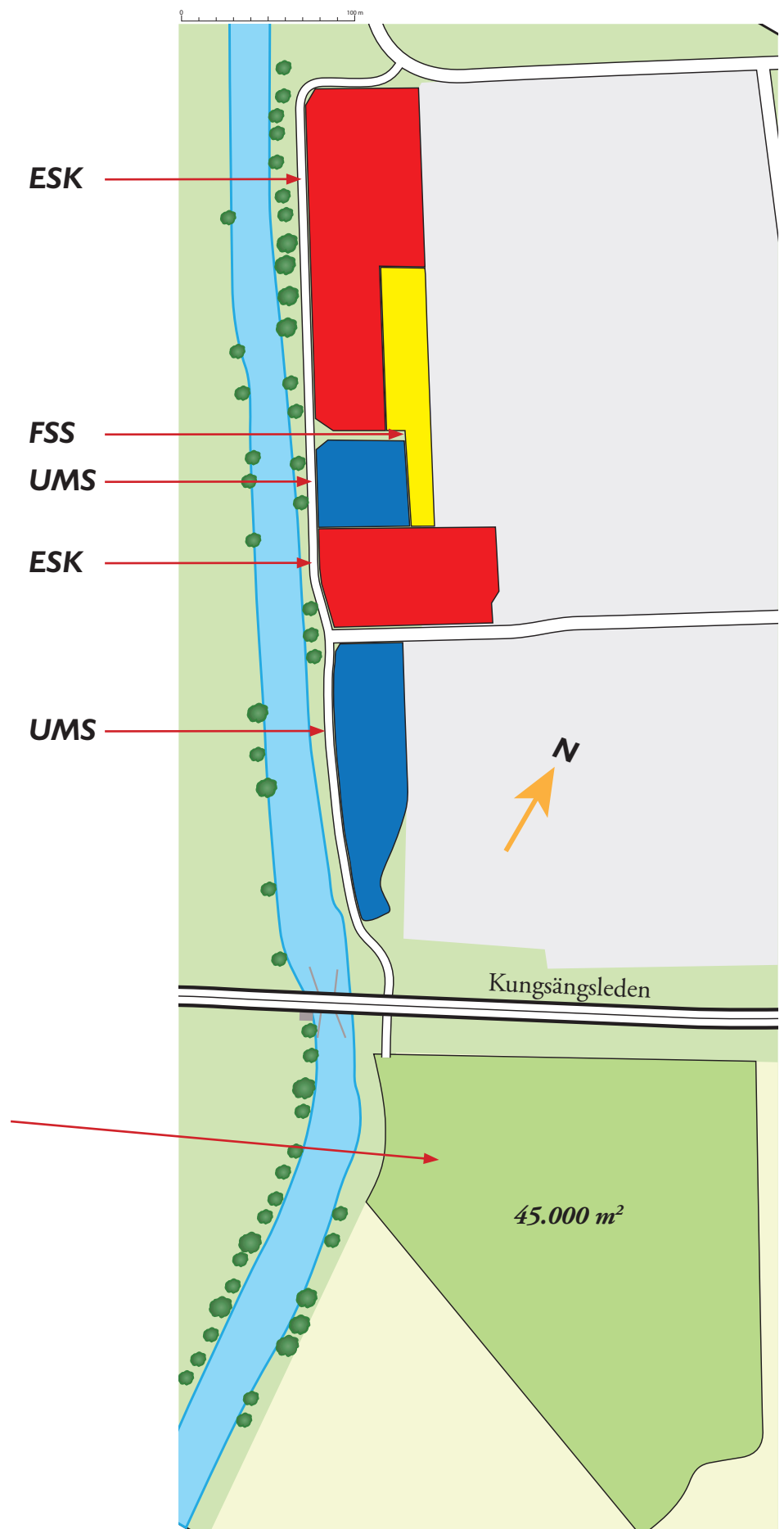
UMS

ESK

UMS

Ny varvsplats?

Föreslagen ny varvsplats i kommunens program för Södra Åstråket.

Förslag I:

Vinter: Plats för varv

Nuvarande varvsområden

Platsen för ESK, FSS och delar av UMS städas bort och en grusplan skapas.

Varvsplats

Hela den ordninggjorda varvsplatsen används till varv. Inga stängsel sätts upp.

I den södra delen skapas ett mindre inhägnat område med byggnad för kontor, samlingslokal, toaletter, duschrum etc.

En spolplatta byggs för spolning av båtar vid upptagning.

Materiel som används under vinteruppställningen såsom båtstöttor etc placeras inom detta område.

Utökning av området

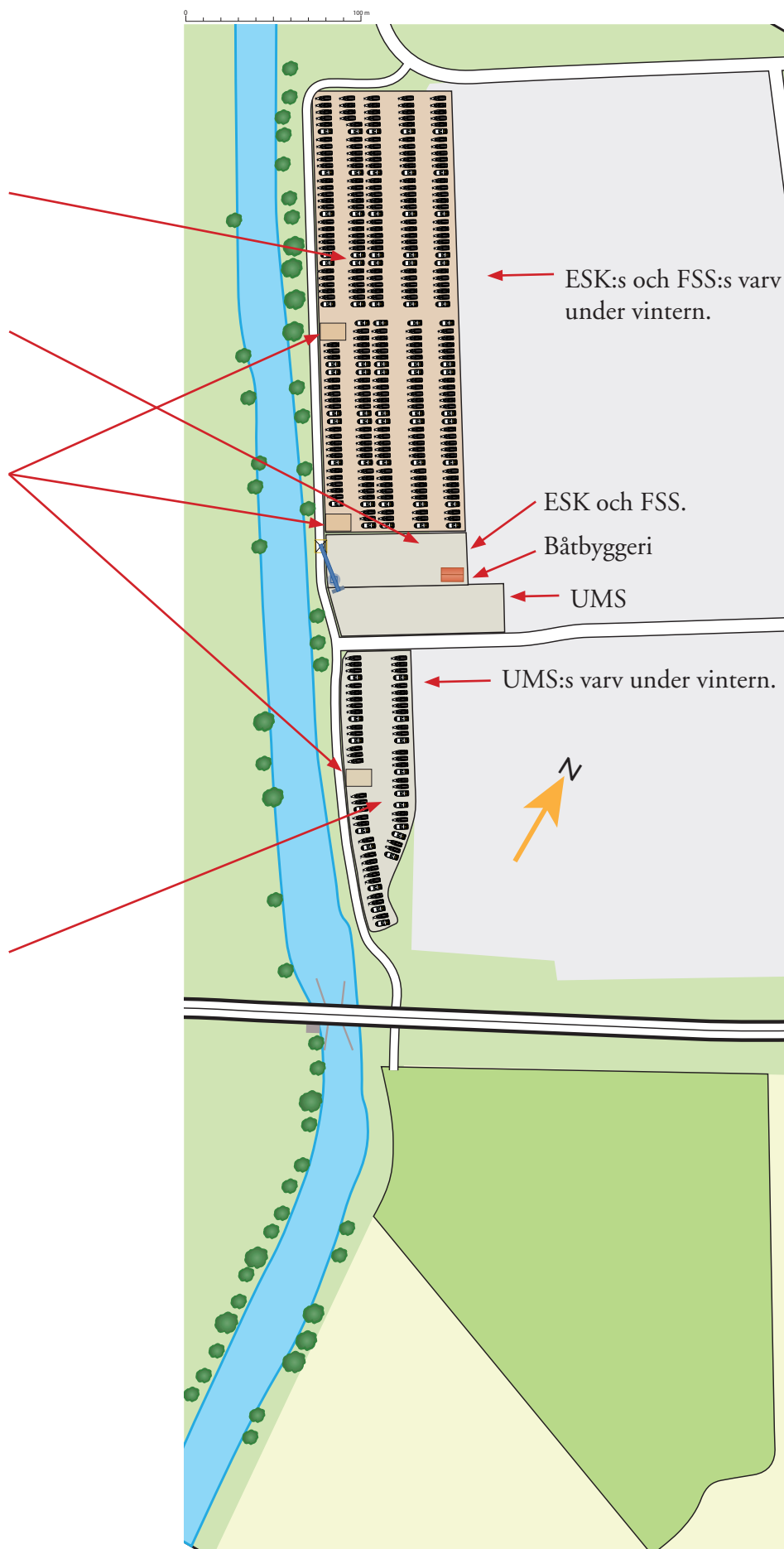
Bredden på varvet är för närvarande ca 65-70 meter.

För att i framtiden tillgodose en rimlig utökning av båtplatser, eftersom Uppsala kommer att växa i antalet invånare, borde bredden på området öka med ca 10 m.

Motorbåtsområde

UMS:s nedre varvsplats stänglas in och platsen används för motorbåtar som har stöldbegärliga delar.

Används även för kvarvarande sommarliggande motorbåtar.

Förslag I:**Sommar: Aktiviteter****Sommarplats**

Under sommarperioden tas alla båtar och material bort från den öppna ytan.

Denna yta kan används till olika aktiviteter:

- Husbilsplatser. Plats för uthyrning för ca 50 turistande husbilar med elplatser och vatten (framdragen el och vatten finns redan).
- Spolplatsen möjliggör att husbilar och andra fordon kan tvätta sina fordon. Tvättvatten renas och kan återanvändas.
- Utställningar.
- Tivoli.
- Olika idrottsevenemang

Föreningarnas område

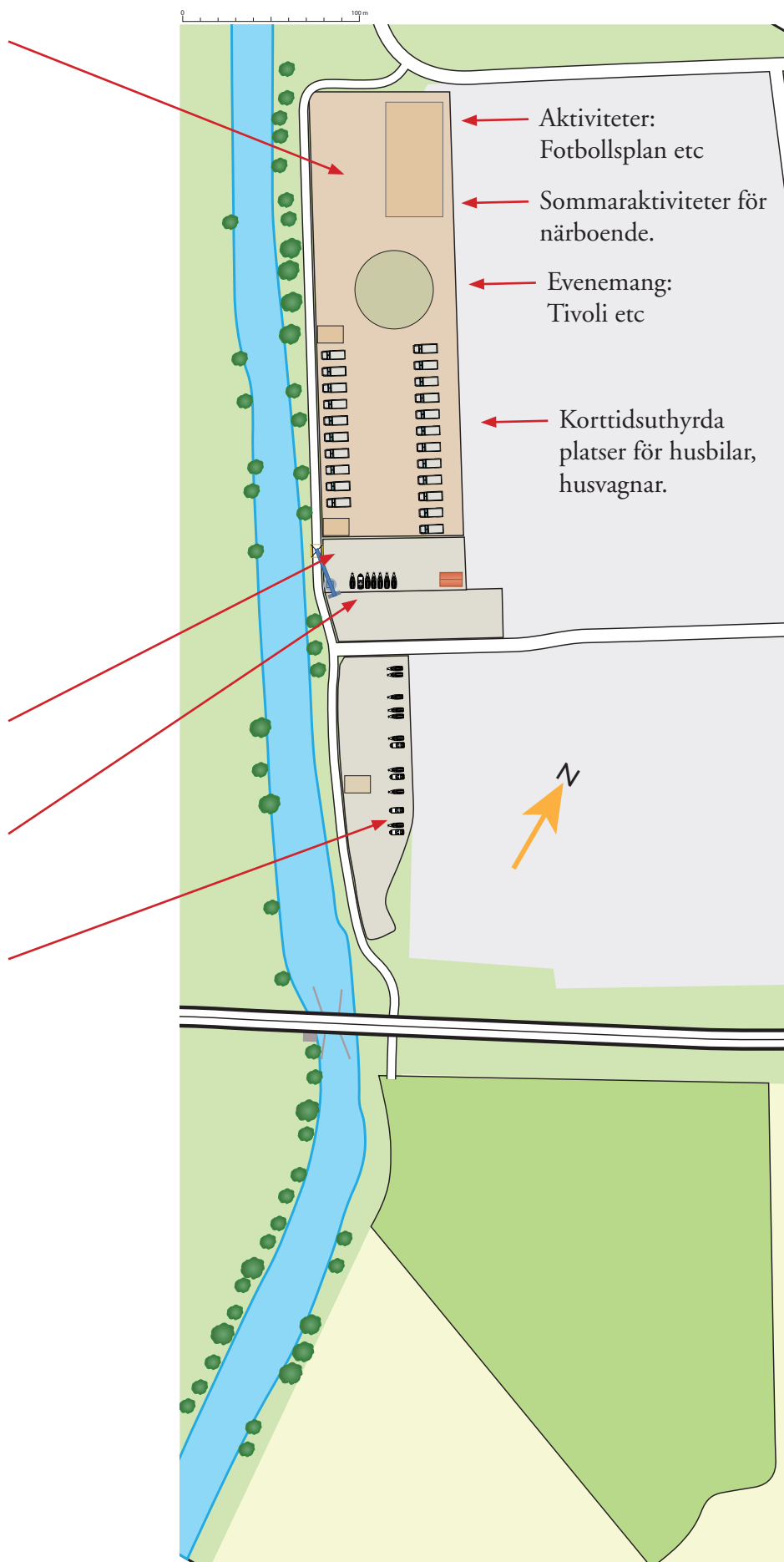
Material såsom stöttor etc placeras inom området.

ESK och FSS

Kvarvarande båtar flyttas in i området.

UMS

Kvarvarande båtar.

Förslag 2:

Varvsplats med hamn

Linnés Danmarksvandring

Linnés Danmarksvandring och förbindelsen till Årike följer Fyrisåns östra kant.

Under sjösättning och upptagning av båtar måste det vara avstängt för förbipasserande (säkerhetsfråga).

Annan väg runt varvet måste anordnas för runt varvet.

Trafikerande passagerarbåtar

Två stora passagerarbåtar (ca 25-35 m långa) och en mindre passagerarbåt trafikerar kontinuerligt Fyrisån under sommaren.

Vid upptagning och sjösättning av olika storlekar av motorbåtar och segelbåtar kommer ett antal båtar att finnas framför varvet.

Vid passage av dessa passagerarbåtar i kurvan i Fyrisån söder om Kungsängsbron, framför varvet, behöver dessa båtar svänga ut med aktern för att kunna ta svängen i kurvan.

En oerhört stor olycksrisk finns att passagerarbåten krockar med de mindre båtarna framför varvet.

Varvshamn

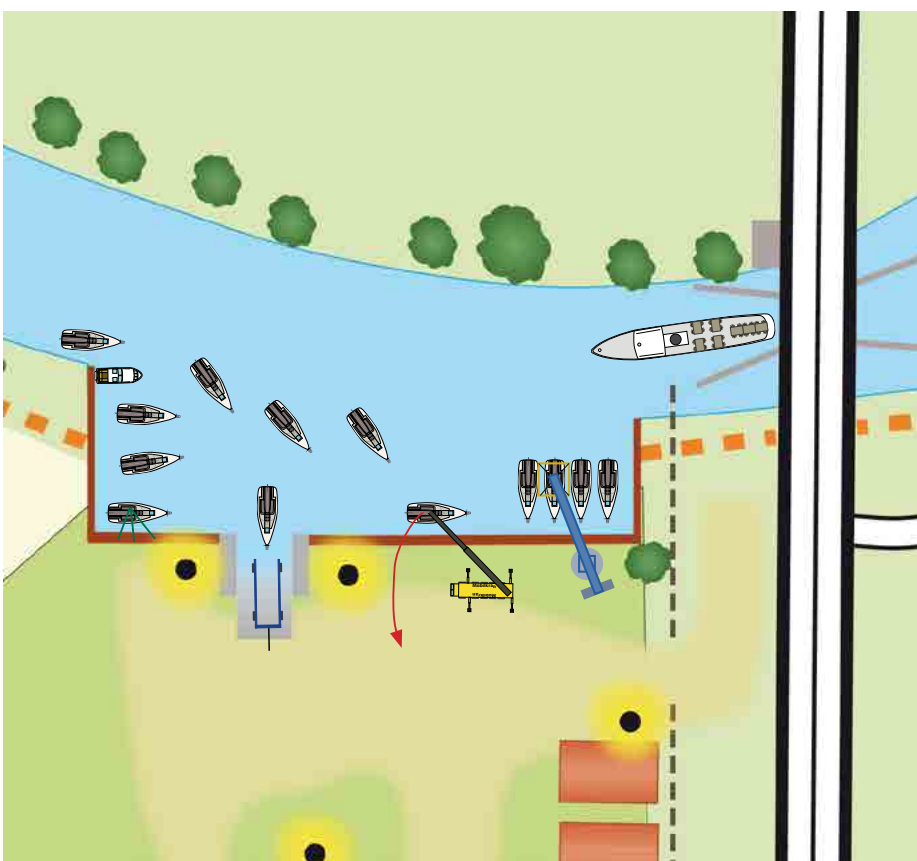
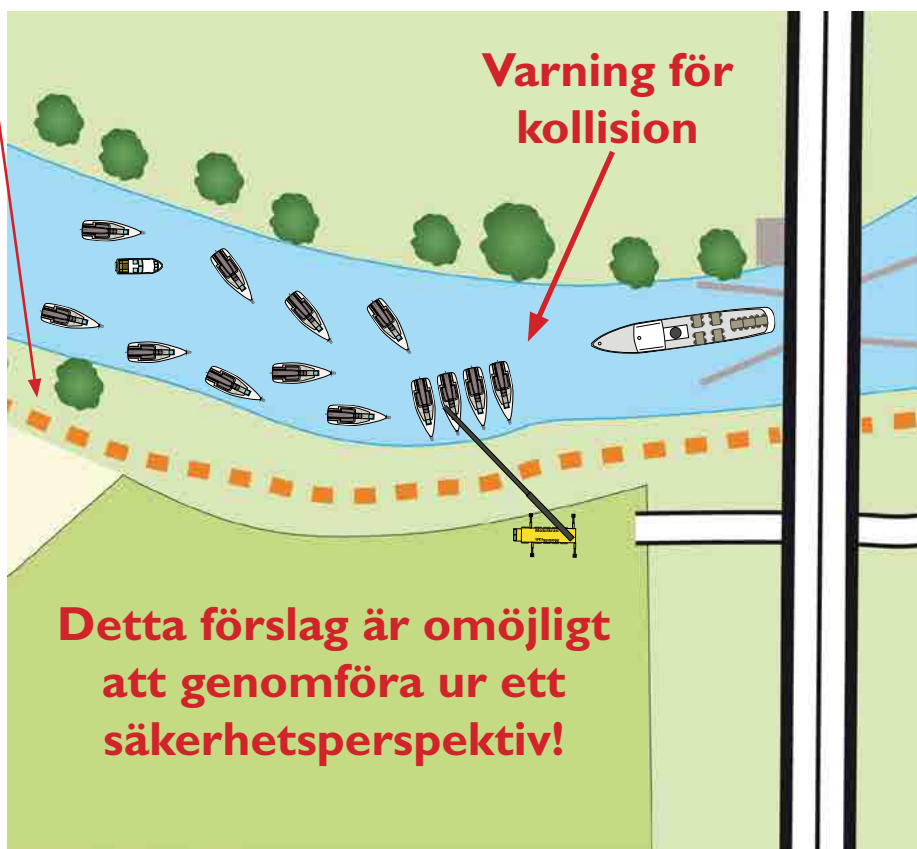
En förutsättning för varvsplaceringen är att det schaktas ut och anläggs en hamn ca 15-20 meter in från nuvarande åkant.

Det måste finnas plats för minst 20 båtar inom denna area.

De största båtarna är ca 15 meter långa.

Anläggningen ska planeras för att flytta ESK:s kran.

Underlaget innanför kajen måste klara tunga fordon t ex mobilkranar med en lyftkraft på minst 110 ton.

0 100 m

Förslag 2:

Båtupptagning / sjösättning

Väntande båtar

Plats måste finnas för väntande båtar. Om något avbrott sker med upptagningsanordningarna måste det finnas plats för minst 20 båtar.

Avmastning / påmastning

Brukligt är att masten tas av från segelbåten och placeras i täckta förvaringsplatser.

Upptagning / sjösättning

Upptagning av en båt tar ca 10 minuter. Det kan finnas flera sätt att ta upp eller lägga i båtar:

Ramp: Båten placeras i en vagn och körs till uppställningsplatsen med en traktor.

Fast kran: Båten lyfts med kraftiga band som sitter fast i ett fyrkantssok.

Mobil kran: Båten lyfts med kraftiga band. Mobilkranens radie är max ca 45 - 50 meter.

Transport

Eftersom varvets djup är ca 275 m behövs en kraftig traktor som kan forsla båten till uppställningsplatserna. Tiden för transporten kan ta 20 - 45 minuter per båt.

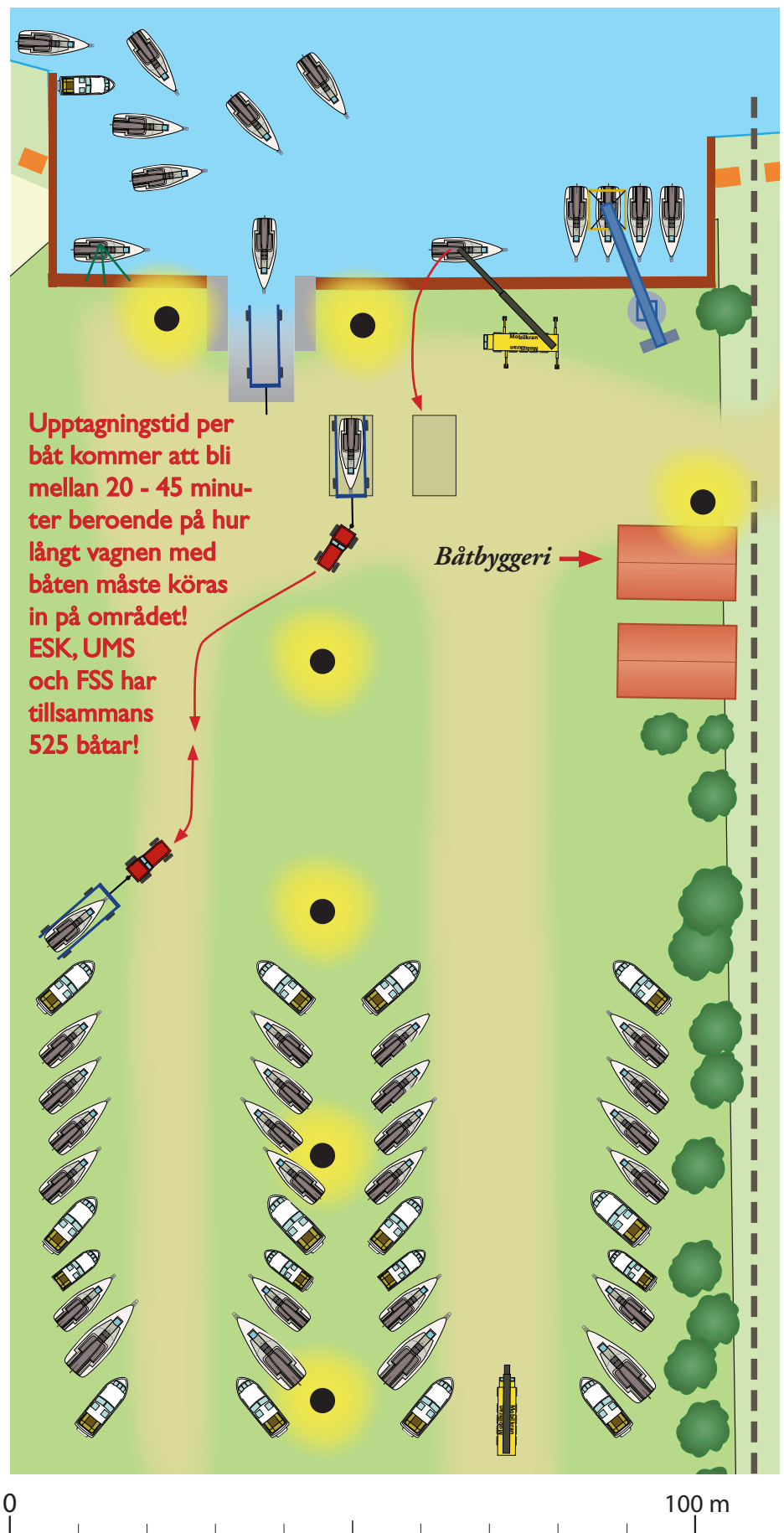
Båtställning

Beroende av vilken typ av vagn som fraktar båten kan det bli nödvändigt att använda speciella stöttor.

Detta innebära att alla båtägare måste byta till dessa speciella stöttor.

Stora fordon

För att komma in på området för t ex mobilkranar som är ca 4,5 - 5 m höga, måste dessa köras in direkt från Kungsängsleden. Eftersom fordonen är ca 3 m breda och mycket tunga så måste underlaget tåla dessa vikter.

Förslag 2:

Kravspekifikation för en varvsanläggning

Väntande båtar

Plats måste finnas längs stranden ca 100 m för väntande båtar inför upptagningen.

Avmastning och förvaring av master

Om alla segelbåtar skall mastas av krävs plats och kranar för avmastning och täckta förvaringsplatser för masterna. Om båtarna skall gå mellan nya varvet och hamnarna med master på krävs avsevärd broöppningstid vid Flottsund.

Ramper, kranar och andra upptagnings- och transportanordningar

För upptagning av mindre lätta och större tunga båtar (15-20 ton) måste ramper, kranar eller andra upptagningsanordningar anläggas och anskaffas.

Anordningar för bottentvätt

Om bottentvätt av miljöskäl inte får ske i uppställningskvarteren bör särskilda platser för detta anläggas.

Båtbyggeri

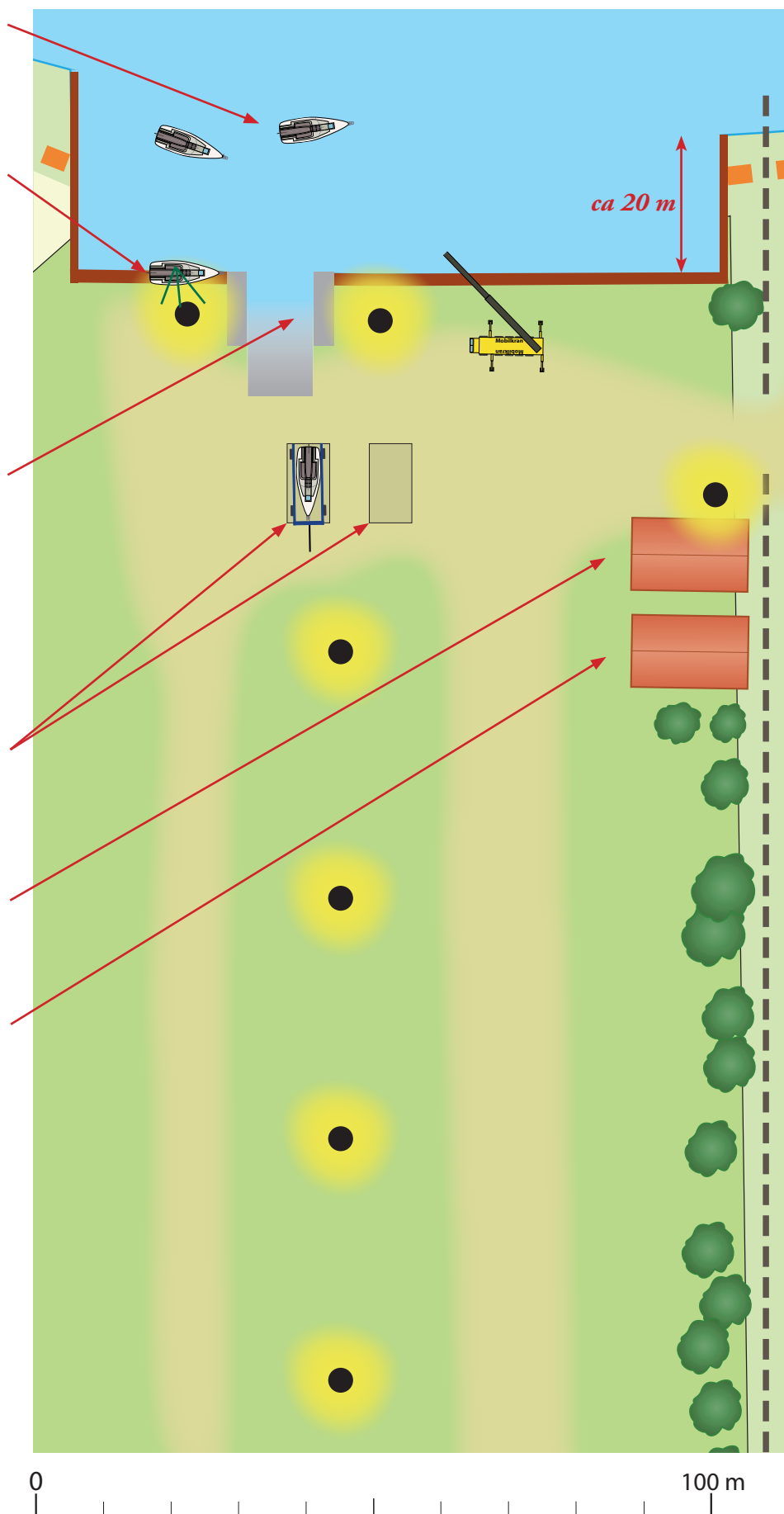
Ett stort intresse finns bland båtfolk att bygga och reparera båtar.

Kontor, uppehållsrum, garage och förråd

Utrymme för administration, socialt umgänge, klädbyte, toaletter m m måste finnas. Det måste också finnas garage för arbetsfordon och förråds möjligheter för varvsmaterial.

Områdesintern logistik, tillfarter, höga transporter, parkeringsplatser

För båtägarnas materialtransporter måste det finnas parkeringsplatser för bilar och för landtransporter av båtar till och från varvet måste det finnas körvägar för höga transporter.

Förslag 2:**Kravspecifikation för en varvsanläggning (forts)****Kapacitet**

Genom att koncentrera båtar från ESK:s, UMS:s och FSS:s varv till en plats kommer det att bli en avsevärd trängsel under upptagnings- och sjösättningsperioderna.

Belysning, el- och vatten med uttag

Allmänbelysning krävs och i de olika kvarteren fördras el-plintar med uttag för handmaskiner och liknande samt vattenposter med slanguttag.

Kvarstående båtar

Som regel kommer det alltid av olika skäl att finnas ett antal båtar som blir kvarstående på varvet under sommarperioden

Säkerhet mot skadegörelse och tillgrepp

Tyvärr ser vi idag omfattande skadegörelse och tillgrepp i samhället. Området måste säkerställas så långt det är möjligt (inhägnad).

Brandgator hårdgjorda och bärande ytor

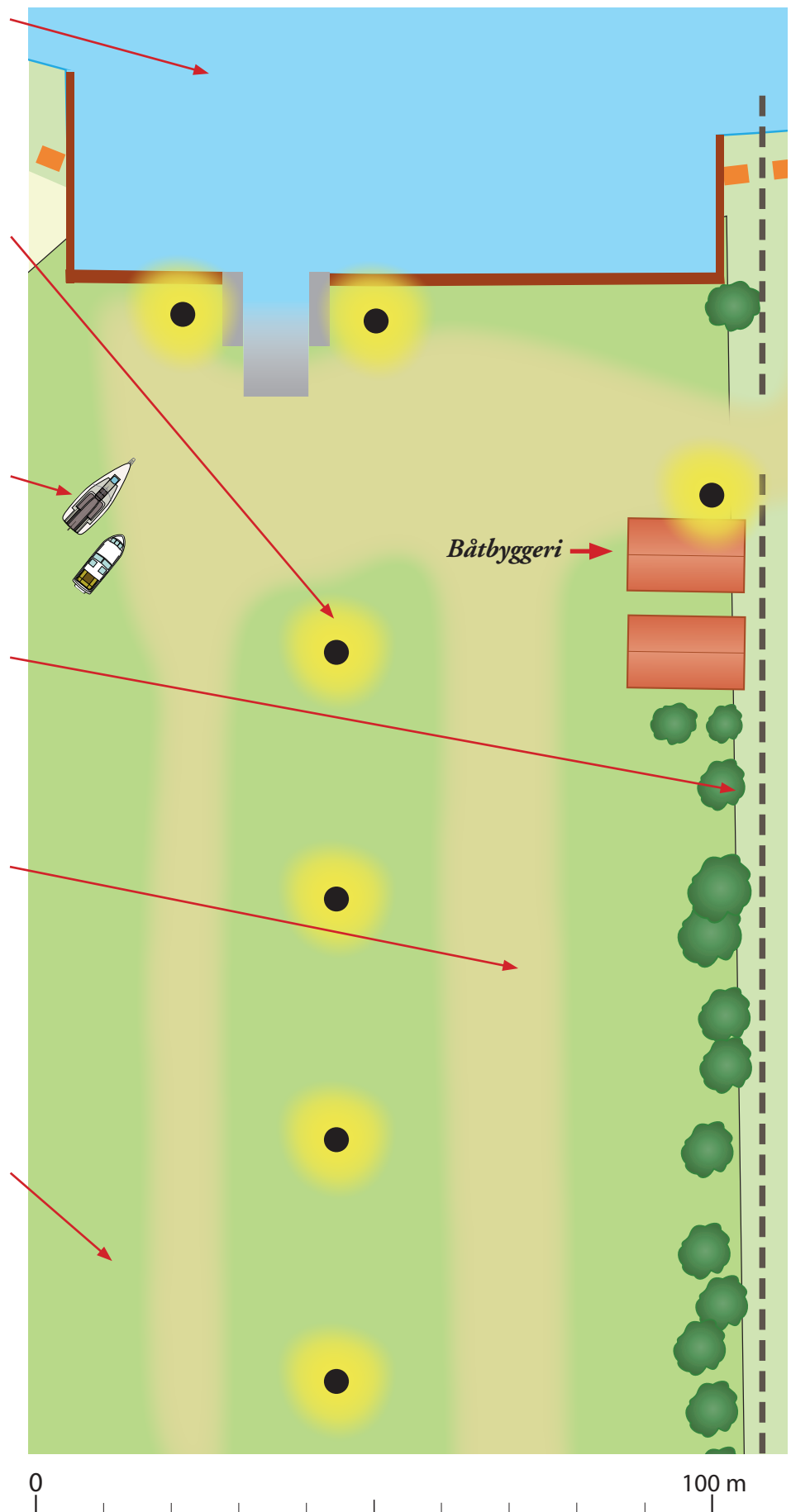
Nuvarande betongplattor kan inte användas i befintligt skick. För att bära tunga transporter och uppställningar måste omfattande bärlager och nivåjusteringar göras. Åslänten måste ha kraftfull spontning.

Förvaring av pallning, båtvagnar, täckningsmaterial

Från det att båtarna satts i sjön till dess upptagning sker skall det finnas lämpliga platser att förvara pallningsmaterial, båtvagnar och täckningsmaterial.

Översvämningsrisk

Eventuella översvämningsrisker måste utredas.

Förslag 3:

Flytt till någon yta i närheten av Skarholmen

Närheten till Skarholmen

Varven flyttas till det någon yta i närheten av Skarholmen.

Transportvägar

Om en varvsanläggning skapas i närheten måste transportvägar anordnas för transport av båtar.

Programplanering

Ny varvslokalisering bör prövas i den pågående programplaneringen för Södra Sunnersta.

Översikt från Skarholmen till åmynningen

Båtklubbar i städer

Städernas båtklubbar

Många av städernas båtklubbar lever sitt liv längs med stränderna på samma sätt som de gjort sedan de anlades någon gång under slutet av 1800-talet.

Flytt ofta dödsstöten

Markavtalen är ofta löst och ludigt skrivna och avtalstiderna korta. En båtklubb har svårt att hävda sig mot markexploatörer. För en båtklubb med många båtar innebär en flytt ofta dödsstöten.

Båtvarv som ett kulturarv

I Stockholm har politikerna mer och mer börjat inse värdet av båtvarv som ett kulturarv.

Ett exempel på detta är den lilla klubben "Gröndals båtklubb" som

Västerås är ett exempel på en stad som insett värdet av båtvarv och behållit ett centrumnära område som båtvarv.

fått till stånd att varvet får finnas kvar trots långt framskridna byggnadsplaner från stora byggföretag.

Flera städer har insett värdet av båtvarv och behållit dels ett

centrumnära område som båtvarv samt behållit traditionellt båtvarv ett stycke utanför centrumkärnan.

USS:s varv kvar vid Flottsund

Båtvarvet bör finnas kvar

USS och USFS anser det som mycket viktigt att varvet vid Flottsund kommer att finnas kvar som båtvarv.

Den markyta som USS arrenderar vid Flottsund har från början iordningställt och bekostats av USS. Inledningsvis fick ca 30 båtar plats.

Området har under årens lopp byggts ut så att det idag finns plats för ca 300 fritidsbåtar.

Anordningar för förvaring och påsättning av master har skapats, samt en fast kran för lyft av båtar upp till 5 ton.

Båtplatser

Inom området finns 25-30 båtplatser.

Kulturbistoriskt värde

Området har sedan början av seklet använts som båtvarv.

Byggnader från slutet av 1800-talet finns på området som underhålls av USS.

Med tanke på den avsevärda tid som området använts som varv så finns ett icke oansenligt kulturellt värde i att området också fortsättningsvis nyttjas som varvsanläggning för fritidsbåtar.

Andra kommuner har tagit till sig av det kulturarv som ofta finns i anslutning till gamla båtvarv.

Området kring varvet är inventerat som ett "kärnområdet kulturmiljö".

Sommaraktiviteter

Den största delen varvsområdet städas och kan användas för olika aktiviteter under sommaren.

Tidsaspekter

Tiden för upptagning eller sjösättning för de ca 300 båtar vid Flottsunds-varvet är per gång ca 40 timmar = 5 dagar.

Omöjligt att flytta till nytt varv

Om USS:s alla 300 båtar ska flyttas till det föreslagna varvet så är det omöjligt att kunna sjösätta och ta upp båtar inom en rimlig tid.

Varje upptagning skulle ta mellan 15 - 25 dagar beroende var på varvet platserna är belägna.

Eftersom nya varvets hamn bara är 95 meter lång och om det är fyra varv som ska använda samma plats för upptagning/sjösättning för de totalt ca 800 båtar skulle upptagning/sjösättning ta 35 - 70 dagar (20 - 45 min/båt).

USS:s varv sommartid.

Idéella föreningar och ungdomsverksamhet

Ungdomsverksamhet

USFS och båtorganisationerna prioriterar tid och resurser för barn- och ungdomsverksamhet.

Det är mycket viktigt att ungdomarna får sunda och goda insikter om sjölivets förutsättningar.

Ideella arbete

USFS värnar också föreningarnas ideella arbete kring båtverksamheten och den sociala samvaro som båtlivet innebär.

Långa kontraktstider

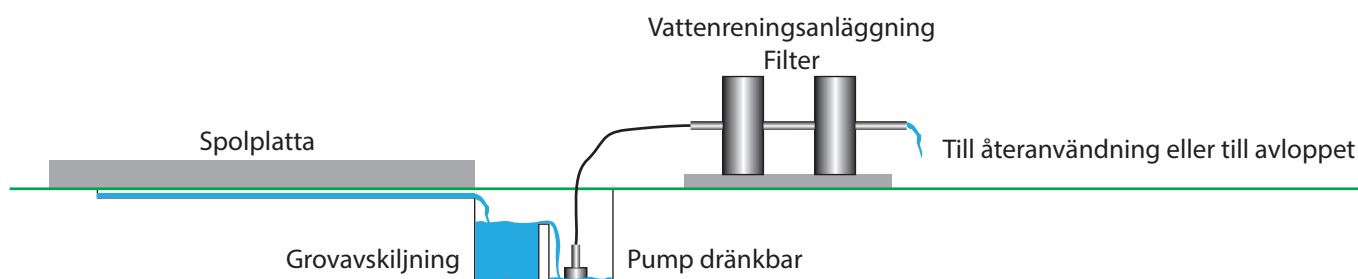
För att genomföra en långsiktigt hållbar varvsverksamhet krävs långa kontraktstider för varvsområdena.

Begränsa kostnaderna

Det är av största vikt att föreningarna och de enskilda medlemmarna inte belastas med ökade kostnader.

Spolplattor

Spolplatta

Vattnet rinner från spolplattan ner i en grovavskiljning som samlar upp grus, sjögräs och stora partiklar.

Grovavskiljning

Gropen kan t ex rengöras med en kratta eller borste.

Filter

Det grovfilterade vattnet bräddar över till en mellanlagringsgrop.

Pump dränkbar

Vattnet pumpas upp med en dränkbar pump och filtreras igenom filtren.

Utgående vatten

Det behandlade vattnet återanvänds eller spolas till avloppet.

Kungsängsledens utbyggnad

Kungsängsleden

Förslag har framkommit att Kungsängsleden kan komma att breddas.

Enda tillgängliga breddning kan ske mot söder. Detta kommer att inkräkta på det föreslagna varvsområdet.

Ny bro intill den befintliga

Om den tilltänkta bron kan placeras intill den nuvarande bro så kommer en del av varvsplatsens område att användas.

Varvens flyttning kan inte bestämmas förrän den planerade placeringen av bron kan bestämmas.

100 m till nya bro

Om den nya bron måste pålas och detta inte kan göras intill den gamla bron måste bron flyttas långt (ca 100 m) från den gamla bron.

Pålarna av den nya bron blir förmodligen lika breda som den äldre bron, 50 m åt båda hållen.

Det är helt omöjligt att varvet kan flyttas till den rekommenderade ytan.

Av kommunen föreslagen varvsplats

Planerade varvsplatsen sedd från västra sidan av Fyrisån, söder om Kungsängsleden

Slamdammsytan söder om Kungsängsleden